

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

32915

24.3

64

- 2 NOV. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 25 jr.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no. 4

te
S-G R A V E N H A G E

166009
3.2.66

Onderwerp:
Het 11de OPSJ-congres. Nr. 813.239

's Gravenhage, 2 feb. 1966
President Kennedylaan 25

Bijlage(n): 2.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een
rapport aan te bieden betreffende: "Het 11de OPSJ-
congres".

HET HOOFD VAN DE DIENST

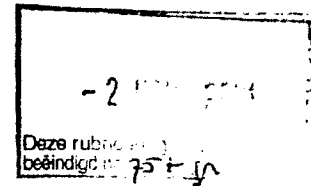
Mr. J. S. Sinninghe Darr...

Men gelieve steeds één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording nauwkeurig het onderwerp,
de dagtekening en het nummer van deze brief te vermelden.

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

HET 11de OPSJ-CONGRES

S a m e n v a t t i n g

Op 7, 8 en 9 januari 1966 werd in Amsterdam het 11de congres van de communistische Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (OFSJ) gehouden. Op het congres werd allereerst aandacht besteed aan de "revanchistische" politiek van West-Duitsland, dat er op uit zou zijn atoomwapens te bemachtigen. Pas op de tweede en derde plaats kwamen de kwestie Vietnam en de rassendiscriminatie. Het is gebleken dat deze volgorde voor het merendeel van de ca. 45 aanwezige jongeren maar moeilijk te verwerken was.

De discussie was levendig doordat één van de leden van de dagelijkse leiding felle kritiek had op het beleid van voorzitter Gijs Schreuders. Daardoor kwam ook de studentenreis van de afgelopen zomer naar Cuba weer in het middelpunt van de belangstelling te staan.

Tijdens een huishoudelijke zitting werd een nieuwe organisatie-raad (hoofdbestuur) gekozen met Schreuders toch weer als voorzitter.

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

HET 11de OPSJ-CONGRES

Op 7, 8 en 9 januari 1966 werd in Amsterdam het 11de congres gehouden van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (OPSJ). Ongeveer 45 jongeren namen er aan deel. (In totaal telt de organisatie ca. 150 leden.)

In tegenspraak met een bericht in "De Waarheid" van 4 januari j.l., was het congres niet openbaar. Speciale beveiligingsmaatregelen bleven evenwel achterwege. Bij het begin van de eerste zitting behoefden de deelnemers alleen de presentielijst te tekenen.

Voorbereiding

Zoals bij communistische organisaties te doen gebruikelijk, verscheen enige weken voor het congres de zgn. beschrijvingsbrief, ditmaal in de vorm van een tiental "stellingen". Tussen 10 en 22 december 1965 werden in de vijf afdelingen van de organisatie (4 in Amsterdam en 1 in Rotterdam) ledenvergaderingen gehouden om deze stellingen te bespreken. Voorts werden daar de gedelegeerden naar het congres gekozen en kandidaten gesteld voor de nieuwe organisatieraad (hoofdbestuur).

Geheel overeenkomstig de politieke lijn van de CPN, vroeg de OPSJ in de eerste plaats aandacht voor de "alarmerende berichten die ons voortdurend uit West-Duitsland bereiken". Gezegd werd dat de West-Duitse politiek zich richt op herstel van de oude grenzen en daardoor een bron van oorlogsdreiging in Europa vormt. Om aan het "revanchistische" streven meer kracht bij te zetten, verlangt de Bondsrepubliek atoomwapens. Het is een levensbelang ervoor te waken dat West-Duitsland die niet krijgt, ook niet via de multilaterale kernmacht (MLI). De OPSJ ziet als haar taak de scholieren voortdurend op deze gevaren te wijzen en hun te vragen zich in te zetten voor het mobiliseren van de publieke opinie.

Pas op de tweede en derde plaats werd in de OPSJ-stellingen aandacht besteed aan resp. de "smerige" oorlog in Vietnam en de rassendiscriminatie en vervolgens dan ook nog aan de toestand bij het Nederlandse onderwijs.

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

- 3 -

Congresrede

In zijn congresrede behandelde de jonge communist Gijs Schreuders, voorzitter van de OPSJ, de politieke programmapunten van de OPSJ in bovenvermelde volgorde.

De OPSJ moest z.i. in de eerste plaats demonstreren tegen het verstrekken van kernwapens aan West-Duitsland. Atoomwapens in West-Duitse handen betekenden, dat dit land een nieuwe oorlog zou ontketenen, die tevens de laatste zal zijn, gezien de verwoestende uitwerking van de moderne wapens.

Voor wat Vietnam betreft bracht Schreuders naar voren, dat het soort democratie dat Amerika in het Verre Oosten zegt voor te staan, de OPSJ niet bevalt. Hij zag in de samenbundeling in het Jongerencomité Vietnam, waarvan ook de OPSJ deel uitmaakt, een eerste stap naar een vredelievende oplossing. Schreuders had niets dan lof voor het comité en kondigde aan dat in februari a.s. een grote demonstratie zou worden georganiseerd. Ook zou volgens hem binnenkort, in samenwerking met de "Hervormde Jeugd", een teach-in over Vietnam worden gehouden.

Kort na het congres bleek dat Gijs Schreuders wel wat erg optimistisch geweest was over de mogelijkheid tot samenwerking met de hervormde jongeren. Het ziet er naar uit dat de teach-in niet zal doorgaan. Voorts werd bekend, dat communistische jeugdleiders zich in kleine kring heel wat minder positief uitlaten over de samenwerking met andersdenkenden binnen het Jongerencomité Vietnam dan Schreuders op het OPSJ-congres meende te moeten doen. De communisten voelen alleen maar voor een dergelijke samenwerking als er een mogelijkheid in zit om -in overeenstemming met de partijlijn- tot eenheid van actie te komen met jonge socialistische, i.c. met die van de federatie van Jongerengroepen (IJG) van de PvdA. Is die kans er niet (meer), dan verliezen het communistische Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV) en de OPSJ hun belangstelling voor de betreffende actie.

Sprekende over het punt "rassendiscriminatie" kritiseerde Schreuders vooral de apartheidspolitiek der Zuid-Afrikaanse regering.

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

- 4 -

Wat het onderwijs betreft, stelde de OPSJ-voorzitter o.m., dat de scholieren overbelast worden: een 14-urige werkdag, zoals thans veelvuldig zou voorkomen, was volgens hem te veel van het goede. Daardoor kwam de jeugd niet aan de noodzakelijke ontspanning toe, hetgeen een nadelige invloed zou hebben op hun prestaties. Bij dit laatste dacht hij ook aan hun activiteiten in OPSJ-verband. Een verantwoorde beperking van de leerstof achtte hij dan ook noodzakelijk. Hij kondigde aan, dat de OPSJ over deze kwestie een brochure zal samenstellen.

Ook drong hij aan op democratisering van het onderwijs, opdat alle jongeren de mogelijkheid krijgen dat onderwijs te volgen waarvoor zij qua aanleg geschikt zijn.

E.e.a. werd vastgelegd in een tweetal resoluties, overigens de enige die het congres -voor zover bekend- aannam.

Discussie

Aan de discussie namen slechts 12 jongeren deel. Voornamelijk spraken zij over organisatorische mogelijk- en wenselijkheden. Politiek brachten zij niets nieuws naar voren. Toch was de discussie niet saai. Dat kwam doordat enige, niet onbelangrijke bestuursleden kritiek oefenden op het beleid van het secretariaat.

Dit bestuurscollege bestaat uit vier personen, geselecteerd uit de dagelijkse leiding van de OPSJ, die op haar beurt weer is gevormd uit de organisatieraad. Volgens de statuten geeft deze raad leiding aan de activiteiten tussen twee congressen. De feitelijke leiding berust echter bij het secretariaat, dat door de dagelijkse leiding op eigen gezag in het leven werd geroepen. In het secretariaat domineren voorzitter Gijs Schreuders en propaganda-secretaris Rob Bishoff.

Het krachtigste verwijt kwam van de 19-jarige Peter de Leeuw, lid van de dagelijkse leiding. Volgens hem waren Schreuders en Bishoff (te) dictatoriaal in hun optreden. In feite kwam het er op neer, dat zij in de OPSJ de dienst uitmaken. Het was hem gebleken dat sommige kwesties in de secretariaatsvergaderingen, die geheim waren, werden besproken en afgehandeld. Mochten deze zaken daarna al in de dagelijkse leiding aan de orde worden gesteld, dan viel er wel niets meer aan toe of af te doen. Volgens De Leeuw kwam dit, doordat de secretariaats-

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

- 5 -

leden ook deel uitmaakten van de dagelijkse leiding. Bovendien zouden Schreuders en Bishoff daarin bewust politiek zwakkere leden hebben opgenomen, die geen oppositie durfden voeren.

Het ziet er overigens naar uit dat de oppositionele geluiden van De Leeuw niet primair zijn ingegeven door politieke overwegingen. Vermoedelijk is zijn houding vooral te verklaren uit gevoelens van rivaliteit ten aanzien van Schreuders. Deze 18-jarige zoon van de politieksecretaris van het CPN-district Utrecht, B.J.Schreuders, werd, kort nadat hij zich in 1964 aan de Universiteit van Amsterdam liet inschrijven, opgenomen in het bestuur van de CP3J. Begin 1965 kreeg hij zelfs de functie van voorzitter. Inmiddels was hij ook lid van de dagelijkse leiding van het ANJV geworden. Het is gebleken dat verschillende CP3J-leden er moeite mee hadden (hebben) om de jonge Schreuders als hun meerdere te erkennen, temeer daar hij bij aankomst in Amsterdam duidelijk liet blijken de zaak wel eens even "op poten" te zullen zetten.

Studentenreis naar Cuba

Mogelijk handelde De Leeuw anderzijds ook uit politiek onverstand. Dat zou afgeleid kunnen worden uit zijn aanval op Schreuders en Bishoff vanwege hun verzet tegen zijn plan om Ton Regtien uit te nodigen voor de CP3J een lezing te komen houden over diens reis naar Cuba (zomer 1965). Beide "opposanten" hadden die poging getorpedeerd en De Leeuw vond dat een kwalijke zaak. Regtien had volgens hem in diverse bladen vrij positief over dat land geschreven en een lezing was volgens De Leeuw alleszins gerechtvaardigd.

Onmiddellijk nadat de discussie dit naar voren had gebracht, onderbrak Gijs Schreuders hem. Hij deelde mee de gehele affaire met Ton Regtien een slechte zaak te vinden. Hij en Bishoff hadden geweigerd Regtien uit te nodigen daar deze destijds zijn medewerking aan de reis naar Cuba zou hebben verleend op voorwaarde dat er geen communisten aan deel zouden nemen. Leden van de communistisch georiënteerde studentenvereniging "Perikles" werden daardoor geweigerd. Aangezien "Perikles" een zusterorganisatie van de CP3J is en omdat een Periklist (Eric Paerl) destijds het initiatief tot de Cuba-reis had genomen, vonden Schreuders en Bishoff het niet juist om Regtien uit te nodigen.

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

- 6 -

Zij hadden evenwel niets tegen zijn persoon.

De wijze waarop Schreuders de aanval van De Leeuw parerde was niet geheel in overeenstemming met de waarheid. Al had "Perikles" zich openlijk van deze reis gedistancieerd, toch namen er drie Periklieten aan deel. Vermoedelijk is het zo dat de Cubanen er bezwaar tegen hadden, dat "Perikles" als organisator zou optreden. Zij voelden kennelijk meer voor de democratisch-socialistische studentenorganisatie "Politeia", die een grotere en voor buitenstaanders ongetwijfeld meer representatieve organisatie is.

Bovendien bestaat de indruk, dat Schreuders, in tegenstelling met wat hij naar voren bracht, wel degelijk óók bezwaren heeft tegen de persoon van Regtien. Zoals bekend is deze één der oprichters van de Studentenvakbeweging (SVB). Als zodanig was hij aanvankelijk nog al gevierd in communistische kring. Sinds hij evenwel steeds meer verzeild dreigt te raken in links-socialistische groeperingen (hij is b.v. lid van de redactie van het links-socialistische-trotskistisch georiënteerde blad "Links" en bestuurslid van "Politeia"), lijkt het alsof de communisten enige afstand van hem nemen, al is hij nog wel goed genoeg om bijvoorbeeld als lid te worden aangezocht voor het, onder communistische auspiciën tot stand gekomen, Nederlands Comité tegen de verspreiding van kernwapens.

Na een verwarde discussie, waarbij Peter de Leeuw enige medestanders kreeg, stelde Gijs Schreuders tenslotte voor de strijdbijl te begraven, daar deze onenigheid schadelijk was voor de OPSJ. De aanwezigen gingen daarmee accoord.

Huishoudelijke zitting

Op de laatste congresdag vond een huishoudelijke zitting plaats. Tijdens deze bijeenkomst werd een nieuwe organisatie raad gekozen, met Gijs Schreuders weer als voorzitter. Aan de stemming ging het verslag van de candidatenbesprekingscommissie vooraf. De woordvoerder daarvan beperkte zich tot het oplezen van de namen der gestelde kandidaten, met de toevoeging of zij wel of niet geschikt werden geacht. Tot de afgekeurde kandidaten behoorde ook een OPSJ'er, die Schreuders wél geschikt achtte. Hij stelde dan ook voor deze toch op te nemen in de Organisa-

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

- 7 -

tieraad. Daarop werd betrokkene met 19 anderen gekozen (voor de samenstelling van de C.R., zie bijlage A).

Een van de nieuwe bestuursleden is II, broer van de bekende II, die sinds het 4e congres van de Studentenvakbeweging (SVE) -november 1965- als secretaris-extern deel uitmaakt van het landelijk bestuur van deze studentenorganisatie.

Roemelijk congres

Over het algemeen maakte het congres een roemelijke indruk. De leiding had het niet altijd goed in de hand. Interrupties waren er veelvuldig. Voorzitter Schrauders dreigde op een gegeven moment zelfs om de bijeenkomst te schorsen.

Ook aan de discipline ontbrak nog al eens wat. De tweede congresdag moest om 10 uur beginnen, maar het werd een uur later. Twee leden van het congrespresidium, onder wie Peter de Lecuw, arriveerden zelfs nog later.

Naar verwacht werd en ook is gebleken, was voor vele aanwezigen de volgorde van belangrijkheid der politieke vraagstukken (eerst de herbewapening van West-Duitsland en daarna pas de kwestie Vietnam) moeilijk te verwerken. Het vraagstuk Vietnam spreekt de jongeren kennelijk meer aan. Zij zien, althans op dit moment, geen acuut gevaar in wat de communisten het "revanchistische West-Duitsland" noemen.

31 januari 1966.

Bijlage A.

Behoort bij schrijven no. 813.239

Dit exemplaar bestaat uit 1 blz.

Samenstelling OPSJ-Organisatieraad januari 1966

(voorzover bekend)